

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Shell Gas & Power Developments B.V.
t.a.v. de directie
Carel van Bylandtlaan 30
2596 HR 's-Gravenhage

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**

Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/kgg

Datum 11-12-2024

Betreft Vergunning pijpleiding en kabel (artikel 94 en 106 Mijnbouwbesluit),
naar injectieplatform K14-FA-2 van Shell

Ons kenmerk

PDGGO-DTDO / V-69191

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Ontwerpbesluit

Geachte directie,

Hierbij treft u een ontwerpbesluit aan van de Minister van Klimaat en Groene Groei, voor een vergunning ingevolge artikel 94 en 106 van het Mijnbouwbesluit voor een CO₂ verbindingsleiding en kabel vanaf een aftakking van de hoofdtransportpijpleiding naar injectieplatform K14-FA-2, ten behoeve van het Aramis-initiatief.

Ik ben voornemens de vergunning te verlenen. In dit besluit wordt nader gemotiveerd hoe tot dit besluit is gekomen. Het besluit is als volgt opgebouwd:

1. Onderwerp
2. Procedurele Aspecten
3. Inhoudelijke beoordeling
4. Advisering op de vergunningaanvraag
5. Zienswijzen
6. Besluit
7. Beroep

Bijlage 1 Voorschriften

Het ontwerpbesluit ligt van ... tot ter inzage. De kennisgeving van het ontwerpbesluit is op XX XX 2024 gepubliceerd in de Staatscourant, jaargang, nummer.

Het coördinatiebesluit, het ontwerpbesluit, de vergunningaanvraag en bijbehorende stukken liggen ter inzage en zijn digitaal ter beschikking gesteld op de project pagina van Aramis <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/aramis>.

INHOUDSOPGAVE:

1. DE VERGUNNINGAANVRAAG	3
1.1. Onderwerp	3
1.2. Vergunninghouder	3
1.3. Omschrijving van de pijpleiding	3
1.4. Inhoud van de vergunningaanvraag	5
2. PROCEDURELE ASPECTEN	6
2.1. Bevoegd gezag	6
2.2. Uniforme openbare voorbereidingsprocedure	6
2.3. Ontvankelijkheid	7
2.4. Adviezen	8
3. BEOORDELING VERGUNNINGAANVRAAG	9
3.1. Algemene eisen pijpleidingen en kabels	9
3.2. Milieueffectenrapportage	10
3.3. Emissies naar het water	11
3.4. Besluit activiteiten leefomgeving	13
3.5. Ongewone voorvallen en overige voorvallen	13
3.6. Integriteit pijpleiding	14
3.7. Geluid	15
3.8. Tracéonderzoek / archeologie	16
3.9. Niet gesprongen explosieven	17
3.10. Energieverbruik en CO ₂ balans	18
3.11. Afval	18
3.12. Stikstofdepositie	18
3.13. Natuur	19
3.14. Beëindiging van de activiteit	19
4. ADVISERING OP DE VERGUNNINGAANVRAAG	20
4.1. Inhoud en beoordeling van de adviezen	20
5. ZIENSWIJZEN	22
6. BESLUIT	22
7. BEROEP	22
BIJLAGE 1 VOORSCHRIFTEN BIJ DEZE VERGUNNING	24
BIJLAGE 2 MEDEDELINGEN BEHOREND BIJ DEZE VERGUNNING..	27

PDGGO-DTDO / V-69191

1. De vergunningaanvraag

1.1. Onderwerp

Op 1 juli 2024 heeft Shell Gas & Power Developments B.V. (hierna: Shell) te 's-Gravenhage een aanvraag om een vergunning, als bedoeld in artikel 94 en 106 van het Mijnbouwbesluit (hierna: Mbb) ingediend.

Een consortium onder de naam Aramis wil een transportinfrastructuur ontwikkelen om koolstofdioxide (hierna: CO₂) op te slaan in lege offshore gasvelden. Een belangrijk onderdeel van deze infrastructuur is de hoofdtransportpijpleiding waarmee de CO₂ vanaf de Maasvlakte naar een verdeelpunt, het CO₂ distributieplatform, op de Noordzee wordt getransporteerd. Vanaf het distributieplatform en onderzeese aftakpunten op de hoofdtransportpijpleiding transporteren verschillende verbindingsleidingen CO₂ naar aangesloten injectieplatformen waar het CO₂ wordt geïnjecteerd in lege gasvelden voor permanente opslag.

Naast andere vergunningen is voor de verbindingsleiding (hierna: pijpleiding) vanaf een onderzees aftakpunt (inline-T, hierna: ILT) naar injectieplatform K14-FA-2 een vergunning vereist. Naast de pijpleiding wordt tevens een bundel kabels en kleine leidingen (de umbilical, hierna: kabel) aangelegd voor de bediening van het afsluiterstation.

De aanvraag is ingediend bij het Ministerie van Klimaat en Groene Groei en heeft zaaknummer V-69191 gekregen.

1.2. Vergunninghouder

De vergunning is aangevraagd door Shell Gas & Power Development (SGDP) B.V. (hierna Shell) voor de toekomstige vergunninghouder Shell Exploratie en Productie (107) B.V. (SEP (107) B.V.). SEP B.V. wordt omgezet naar Shell Carbon Capture and Storage B.V. en neemt de applicatie over en wordt de vergunninghouder als bedoeld in artikel 92, eerste lid, onder d, van het Mbb.

1.3. Omschrijving van de pijpleiding

De verbindingsleiding

De vergunningaanvraag ziet op de aanleg en ingebruikname van de pijpleiding en kabel voor het transport van CO₂ vanaf de ILT, naar injectieplatform K14-FA-2. De pijpleiding bestaat volgens de vergunningaanvraag uit de volgende onderdelen:

- Het beginpunt van de pijpleiding is de ILT op de hoofdtransportpijpleiding. De ILT maakt geen deel uit van de verbindingspijpleiding maar is onderdeel van de hoofdtransportleiding;

- De leiding heeft een buitendiameter van 16 inch (circa 40 cm) en is circa 850 meter lang. De pijpleiding ligt volledig in de exclusieve economische zone. PDGGO-DTDO / V-69191
- Het eindpunt van de pijpleiding is de automatische isolatieafsluiter en de rager-verzendinstallatie (pig launcher), aanwezig op platform K14-FA-2. De isolatieafsluiter en de piglauncher maken deel uit van de pijpleiding. De leiding wordt hier verbonden met de riser van het platform.

Enkele leidingkarakteristieken:

- Wanddikte van de leiding is 16 mm, de spoels hebben een wanddikte van 17,5 mm (corrosietoeslag: 0 mm).
- De leiding wordt gemaakt van roestvrij duplex staal (DSS).
- De ontwerpdruk bedraagt 200 bar CO₂ in 'dense phase'.
- De ontwerptemperatuur bedraagt -46 tot 30 °C.
- De leiding wordt aan de buitenzijde door een coating en een kathodisch beschermingssysteem tegen corrosie beschermd.
- De binnenzijde van de leiding wordt tegen corrosie beschermd door strikte acceptatiecriteria aan het te transporteren CO₂.

De kabel

De aan te leggen kabel bestaat volgens de vergunningaanvraag uit de volgende onderdelen:

- Het beginpunt van de kabel bevindt zich op het subsea manifold (afsluiterstation) van de Aramis zeeleiding;
- De kabel heeft een buitendiameter van circa 17 cm en is evenals de pijpleiding circa 850 meter lang.
- De kabel bevat onder andere een datakabel voor de bediening van het afsluiterstation bij de ILT en hydroliekleidingen voor de daadwerkelijke sturing van de afsluiter op de ILT. Er is ook een reserve hydroliekleiding aanwezig in de aan te leggen kabel.
- Het eindpunt van de kabel is platform K14-FA-2 van Shell waar deze wordt aangesloten op de hier aanwezige installaties.

Enkele kabelkarakteristieken:

- De kabel bestaat uit 3 hydraulische kabels (2 operationeel, 1 reserve) met een diameter van 0,5 inch en 9 elektrische kabels (6 operationeel, 3 reserve) met een doorsnede van 2,5 mm².
- De kabel bestaat uit een combinatie van thermoplastisch materiaal en gegalvaniseerde staaldraden.
- De hydroliekleidingen betreffen thermoplastische hoses, het type hydrolieke vloeistof moet nog worden bepaald.
- De elektriciteitskabels worden gemaakt van zeer goed geleidend, geïsoleerd koperdraad.

Zowel de pijpleiding als de kabel worden grotendeels ingegraven en ter bescherming plaatselijk voorzien van betonmatrassen. Over de manifold met afsluiters wordt een beschermkooi geplaatst.

Vooralsnog wordt gestart met de aanleg van de leiding en kabel in 2027. De vergunning voor de pijpleiding en kabel worden voor onbepaalde tijd aangevraagd. De pijpleiding en kabel worden ontworpen voor een levensduur van 30 jaar.

PDGGO-DTDO / V-69191

Bij het ontwerp van de pijpleiding en kabel wordt onderzocht of dit zodanig kan worden uitgevoerd dat de natuur hier voordeel van heeft. Hiermee wordt invulling gegeven aan de afspraken uit het Noordzeeakkoord over natuurversterkend bouwen. Het natuurversterkend bouwen valt buiten de reikwijdte van de onderhavige vergunningaanvraag. Wanneer duidelijk is waar natuurversterkend gebouwd wordt onderzoekt de aanvrager of en in welk kader hier toestemming voor nodig is van het bevoegd gezag, het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (hierna: LVVN).

1.4. Inhoud van de vergunningaanvraag

In het kader van het gehele Aramis-initiatief is een milieueffectrapport (hierna: MER) opgesteld, bestaande uit verschillende deelrapporten. Het MER en de verschillende deelrapporten wordt bij het besluit over onderhavige vergunningaanvraag betrokken. In het MER is het totale project voor de voorgenomen ontwikkeling beschreven en beoordeeld.

De vergunningaanvraag bestaat uit de volgende onderdelen:

- Aanvraag mijnbouwvergunning pijpleiding op zee K14-FA-2 F2_19-9-2024;
- Bijlage 1a Basic of design, document: RS-200-BB4A-K14FA2-10-LA-7704-0002 van datum 11 april 2024;
- Bijlage 1b Wall Thickness Selection Report including Stress Assessment, document: ARS-200-BB4A-K14FA2-10-LA-0580-0003 van datum 11 april 2024;
- Bijlage 1c Subsea Control Umbilical Specification and Datasheet, document: ARS-200-BB4A-K14FA2-10-LA-7771-0006 van datum 31 mei 2024;
- Bijlage 2 Integrated Geophysical Survey Results Report, document: NL-ARM-100-ARM1-100007 van datum 8 december 2023;
- Bijlage 3 On Bottom Stability Design Report, document: ARS-200-BB4A-K14FA2-10-LA-0580-0004 van datum 14 juni 2024;
- Bijlage 4a Overall field layout permit application, tekening: ARS-200-BB4A-K14FA2-10-LA-2373-0012 (d.d. 1 juli 2024);
- Bijlage 4b Spurline and umbilical alignment sheet permit application, tekening: ARS-200-BB4A-K14FA2-10-LA-2373-0011 (d.d. 1 juli 2024);
- Bijlage 5 BB02 flow assurance study report, referentie: ARM-PFE-BB3-PRO-REP-0242 / Rev. 2 van datum 8 augustus 2023;
- Bijlage 6a Aramis Pipeline Routing Desktop Study - Expected Site Conditions, referentie: R201644 03 van datum 10 februari 2022;
- Bijlage 6b Archaeological assessment Of geophysical survey results, referentie: 22A030-01 van datum 31 augustus 2023;

- Bijlage 6c Archaeological assessment of geophysical survey results, referentie: 22A030-01, van datum 31 augustus 2023;
- Bijlage 6d Geofysisch conceptrapport Aramis, referentie: 22A030-01 van datum 21 augustus 2023;
- Bijlage 7 Participatieplan Aramis F1, document: NL-ARM-PFE-B10-ENV-GEA-0299 van oktober 2023;
- Bijlage 8 Natuurtoets Aramis CCS soortenbescherming, referentie: ARM-PFE-B10-ENV-EIA-2005 van datum 9 februari 2024;
- Bijlage 9 Nautische Veiligheid, referentie: ARM-PFE-B10-ENV-EIA-2007 van datum 9 februari 2024.

2. Procedurele aspecten

2.1. Bevoegd gezag

Gelet op artikel 94, eerste lid, van het Mbb is de Minister van Klimaat en Groene Groei (hierna: ik) bevoegd te beslissen op deze vergunningaanvraag.

2.2. Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

Deze beschikking is voorbereid met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Awb.

Ingevolge artikel 96, eerste lid van het Mbb, beslis ik over de aanvraag om een omgevingsvergunning binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag, tenzij sprake is van een MER-plicht of wanneer de projectprocedure van toepassing is.

Projectprocedure en coördinatie

In artikel 141a, eerste lid, aanhef en onder b, en c van de Mijnbouwwet (hierna: Mbw) is bepaald dat voor het Aramis-initiatief een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Ow (procedure) wordt vastgesteld. Hieruit volgt dat afdeling 3.4 van de Awb moet worden toegepast op de voorbereiding van een projectbesluit (artikel 16.71, eerste lid, onder a, van de Ow).

Op grond van artikel 141a, tweede lid, van de Mbw, is artikel 16.7 van de Omgevingswet (hierna: Ow) van toepassing bij de coördinatie van de besluiten ter uitvoering van projectbesluiten als bedoeld in het eerste lid. Dat wil zeggen dat de coördinatieregeling zoals opgenomen in afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) van toepassing is op de voorbereiding van besluiten ter uitvoering van het projectbesluit.

Dit besluit is één van de besluiten die nodig zijn voor het Aramis-initiatief. Daarom is ook op dit besluit de coördinatieregeling uit afdeling 3.5 van de Awb van toepassing.

Afdeling 3.4 van de Awb

Uit afdeling 3.5, artikel 3.25 eerste lid van de Awb, volgt dat indien afdeling 3.4 Awb van toepassing is op de voorbereidingsprocedure van één van de te nemen besluiten, deze afdeling van toepassing op alle te nemen besluiten. Aangezien afdeling 3.4 Awb moet worden toegepast voor een aantal besluiten binnen het Aramis-initiatief moet voor de aanvraag om een vergunning voor de pijpleiding en kabel eveneens de uitgebreide voorbereidingsprocedure worden gevolgd.

PDGGO-DTDO / V-69191

Gelet op het voorgaande is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van toepassing op de aanvraag (afdeling 3.4 van de Awb). In dat kader ligt het ontwerpbesluit gedurende zes weken ter inzage.

Artikel 3.24 stelt dat de termijn voor het nemen van een beslissing aanvangt op de datum dat de laatste aanvraag is ontvangen.

Ik heb een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten voor het Aramis-initiatief bevorderd. Onderhavig besluit is als volgt voorbereid:

- Op [datum] is op grond van 141a, eerste lid, van de Mbw het onderhavige besluit aangewezen als besluit dat ook gecoördineerd wordt voorbereid en bekendgemaakt;
- op [datum] is een kennisgeving met betrekking tot het ontwerp gepubliceerd in de Staatscourant;
- op [datum] is door de minister voor Klimaat en Groene Groei een ontwerp van het besluit aangezonden;
- het ontwerp van het besluit heeft van [datum] tot en met [datum] ter inzage gelegen bij [locatie];
- er zijn [aantal] informatieavonden georganiseerd, op [data], waarbij de mogelijkheid werd geboden mondeling zienswijze naar voren te brengen.

Kennisgeving

De kennisgeving van dit ontwerpbesluit is op2024 gepubliceerd in de Staatscourant. Dit ontwerpbesluit, de vergunningaanvraag, en bijbehorende stukken liggen van2024 tot en met2024 ter inzage bij het Ministerie van Klimaat en Groene Groei en is digitaal ter beschikking gesteld op www.mijnbouwvergunningen.nl en op www.rvo.nl.

2.3. Ontvankelijkheid

Na ontvangst van de vergunningaanvraag is deze getoetst aan hoofdstuk 6 van het Mbb. In verband met het ontbreken van een aantal gegevens is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de vergunningaanvraag aan te vullen.

De aanvullende gegevens zijn op 19 september 2024 ontvangen. Na ontvangst van de aanvullende gegevens is de vergunningaanvraag opnieuw getoetst op volledigheid.

Ingevolge artikel 1.7.1 van de Mijnbouwregeling (hierna: Mbr) moet bij de aanvraag om een vergunning tot aanleg van een pijpleiding en kabel gegevens worden verstrekt omtrent: PDGGO-DTDO / V-69191

- a. het tijdvak waarvoor de vergunning wordt gevraagd;
- b. het traject van de pijpleiding;
- c. de wijze waarop de pijpleiding wordt aangelegd en de diepte waarop de pijpleiding in de bodem wordt gelegd;
- d. de resultaten van het onderzoek van het voorgenomen traject in een strook van 600 meter, waarvan de as van de strook samenvalt met het gekozen traject, en waarin is beschreven:
 1. het profiel van de zeebodem;
 2. de aanwezige obstakels;
 3. de ligging van bestaande pijpleidingen en kabels;
 4. de grondmechanische eigenschappen;
 5. de stratigrafie van de zeebodem, en
 6. de analyse en kwaliteit van de bodemonsters en sonderingen;
- e. een rapport van het voorontwerp van de pijpleiding waarin is beschreven:
 1. de eigenschappen en diameter van de pijpleiding;
 2. de stoffen die erin worden vervoerd;
 3. een analyse van de veiligheids- en milieurisico's, en
 4. de tijd gedurende welke de pijpleiding wordt gebruikt voor het vervoer van die stoffen.

In het kader van de in artikel 93 Mbb geformuleerde eisen, is artikel 10.1 van de Mbr tevens van belang. In deze bepaling staat dat de eigenschappen, de aanleg en de ligging van alsmede het onderhoud aan een pijpleiding voldoen in elk geval aan de in artikel 93, eerste en tweede lid, van het besluit bedoelde eisen, indien kan worden aangetoond dat wordt voldaan aan NEN 3650-1:2020, NEN 3650-2:2020+A1:2024, NEN 3651:2020 en NEN 3656:2022,

Ik ben van oordeel dat de vergunningaanvraag met de aanvullende gegevens voldoende informatie bevat om te beoordelen of de pijpleiding en kabel zal voldoen aan de in artikel 93 van het Mbb gesteld eisen. De vergunningaanvraag is dan ook in behandeling genomen.

2.4. Adviezen

Gelet op artikel 127, eerste lid, onder b, van de Mbw is de vergunningaanvraag ter advies verzonden aan de Inspecteur Generaal der Mijnen (Staatstoezicht op de Mijnen, hierna: SodM). Gezien de impact van de aanvraag en het gebied waarop deze vergunningaanvraag betrekking heeft zijn aanvullend de volgende instanties/bestuursorganen om advies gevraagd:

- Rijkswaterstaat Zee en Delta en West Nederland Zuid (RWS)
- De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (RCE);
- Kustwacht Nederland (Kustwacht);

Sodm

Op 6 juli 2024 is een adviesverzoek naar SodM verstuurd. SodM heeft op 12 augustus 2024 een advies uitgebracht.

PDGGO-DTDO / V-69191

RWS

Op 6 juli 2024 is een adviesverzoek naar RWS verstuurd. RWS heeft op 2 augustus 2024 een advies uitgebracht.

RCE

Op 6 juli 2024 is een adviesverzoek naar de RCE verstuurd. De RCE heeft op 8 augustus 2024 een advies uitgebracht.

Kustwacht

Op 6 juli 2024 is een adviesverzoek naar de Kustwacht verstuurd. De Kustwacht heeft op 2 augustus 2024 een advies uitgebracht.

In paragraaf 4.1 wordt nader ingegaan op de ontvangen adviezen.

3. Beoordeling vergunningaanvraag

3.1. Algemene eisen pijpleidingen en kabels

De pijpleiding

Ingevolge artikel 94, tweede lid van het Mbb moet de vergunning worden geweigerd indien de pijpleiding niet voldoet aan de in artikel 93 van het Mbb gestelde eisen. Die eisen zijn:

1. Een pijpleiding bestaat uit pijpen die voldoende sterk zijn en op doelmatige wijze met elkaar zijn verbonden. De pijpleiding is tegen corrosie en uitwendige krachten beschermd.
2. De ligging van de pijpleiding is zodanig dat geen schade wordt veroorzaakt of zoveel mogelijk voorkomen.
3. De eigenschappen, de aanleg, de ligging en het onderhoud van de pijpleiding voldoen aan bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Uit de aanvraag blijkt dat in het ontwerp van de aangevraagde pijpleiding rekening is gehouden met deze eisen. Veiligheidsvoorzieningen en maatregelen worden genomen om de leiding op een veilige manier aan te leggen, schade te voorkomen aan reeds aanwezige leidingen en kabels en om de leiding op een veilige manier te kunnen gebruiken. Daarnaast is rekening gehouden met de omgeving.

De kabel

Ingevolge artikel 106 van het Mbb zijn de relevante artikelen voor pijpleidingen van overeenkomstige toepassing op kabels. Het gaat om de artikelen 94 tot en met 104 van het Mbb. In deze artikelen moet de verwijzing naar artikel 93

gelezen worden als een verwijzing naar artikel 105. De volgende eisen voor kabels volgen uit artikel 105 van het Mbb:

PDGGO-DTDO / V-69191

1. Een kabel bezit zodanige eigenschappen en wordt zodanig aangelegd dat er geen schade wordt veroorzaakt.
2. De ligging van een kabel is zodanig dat er geen schade wordt veroorzaakt.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent de eigenschappen, de aanleg en de ligging van een kabel.

Uit de aanvraag blijkt dat bij het ontwerp van de aangevraagde kabel rekening is gehouden met deze eisen.

De vergunning voor een pijpleiding en kabel kan onder beperkingen worden verleend en daaraan kunnen voorschriften worden verbonden in verband met risico op schade.

In de volgende paragrafen van dit hoofdstuk toets ik aan de hand van de vergunningaanvraag of aan de eisen van met name de Mbr wordt voldaan, maar ook onderwerpen die aanvullend in de vergunningaanvraag zijn opgenomen worden in dit hoofdstuk getoetst.

3.2. Milieueffectenrapportage

Ingevolge artikel 16.43 eerste lid, onder b van de Ow, juncto artikel 11.6, tweede lid, van het Omgevingsbesluit (hierna: Ob), geldt op grond van categorie J9 van bijlage V van het Ob, voor de aanleg van een buisleiding voor het transport van kooldioxide stromen voor geologische opslag, een MER-beoordelingsplicht. Uit de aanvraag blijkt dat er geen sprake is van een buisleiding met een diameter groter dan 0,8 meter en een lengte van meer dan 40 km waardoor de beoogde activiteit niet MER-plichtig is.

De term buisleiding staat hierin synoniem voor het begrip pijpleiding, dat in de Mijnbouwwet- en regelgeving wordt gehanteerd. Omdat de kabel niet benoemd wordt in bijlage V van het Ob geldt hiervoor geen MER-(beoordelings)plicht.

Opgemerkt wordt dat voor het gehele Aramis-initiatief een gecombineerd plan- en project-MER is opgesteld waarin de milieueffecten van de verbindingssleidingen als onderdeel van het geheel zijn beschouwd. Het MER is bedoeld om de effecten van het voorgenomen project voor het milieu inzichtelijk te maken en zo de milieubelangen een volwaardige plaats bij de besluitvorming op de vergunningaanvraag te geven. Om die reden is het gecombineerde plan- en project-MER wel bij dit besluit betrokken.

Gelet op het bepaalde in artikel 16.43, tweede lid, van de Ow, heb ik geen aparte m.e.r.-beoordeling gemaakt voor de onderhavige verbindingssleiding, omdat voor het gehele Aramis-initiatief reeds een MER is opgesteld.

Over het MER geeft de commissie MER (hierna: Cmer) een oordeel. De Cmer wordt uiterlijk op het moment van de terinzagelegging van het milieueffectrapport in de gelegenheid daarover te adviseren. Het oordeel van de Cmer verwacht ik na de terinzagelegging van het ontwerpbesluit waarna dit in het definitieve besluit wordt verwerkt.

PDGGO-DTDO / V-69191

3.3. Emissies naar het water

Uit de vergunningaanvraag volgt dat als afsluitend onderdeel van de constructiefase van de verbindingsleiding, deze wordt geïnspecteerd en getest. De exacte wijze van de eindinspectie en het testen ligt nog niet vast, voorlopig wordt ervan uitgegaan dat de drukvastheid met een hydrotest wordt beproeft. Hierbij wordt de leiding, die tot dat moment droog was, gevuld met gefilterd zeewater of zoet leidingwater waaraan chemicaliën worden toegevoegd om onder andere corrosie tegen te gaan tijdens het testen. Vervolgens worden diverse 'pigs' door de leiding gepompt met geconditioneerd zeewater om de leiding te reinigen, te inspecteren op onder andere deuken en knikken en om de leiding hydrostatisch te testen. De verwachting is dat deze beproeving in circa 90 dagen wordt uitgevoerd. Hierna wordt de leiding droog geblazen met lucht of stikstof, gevuld met CO₂ of stikstof om corrosie tegen te gaan en aan beide zijden afgedicht tot ingebruikname.

De verwachting is dat drie spoelgangen nodig zijn met ieder een volume van ongeveer 100 m³ water om de pijpleiding voldoende te testen en te spoelen. Er wordt onderzocht of het mogelijk is om het testwater niet te conditioneren, maar als nadere studies aantonen dat conditionering vereist is, wordt uitgegaan dat voor het conditioneren de volgende typen stoffen in het water worden gedoseerd:

- Oxygen scavenger (zuurstofvanger) wordt gebruikt om de in het testwater opgeloste zuurstof te binden zodat het zuurstof niet het staal van de leiding kan aantasten. De zuurstofvanger moet worden geselecteerd als wateroplosbaar, zwak bio-accumulerend, minder giftig en snel reagerend met opgeloste zuurstof. Een zuurstofvanger zoals ammoniumbisulfiet heeft deze kenmerken, of een gelijkwaardig equivalent. De te doseren concentratie is afhankelijk van het zuurstofgehalte van het testwater.
- Biociden worden in lage concentraties toegepast, doorgaans 100 – 200 ppm bij een testduur van 90 tot 180 dagen, om biologische groei in het water te remmen. Biologische groei kan de leidingwand vervuilen of aantasten. De toe te passen biociden moeten biologisch afbreekbaar zijn, niet of zwak bio-accumulerend en het minst giftig zijn.
- Corrosie-inhibitor wordt toegepast om corrosie van de leidingwand te remmen, indicatieve concentratie bedraagt 100 ppm. De toe te passen inhibitor moet olie-oplosbaar zijn, waterdispergeerbaar en moet biologisch afbreekbaar zijn.

Shell selecteert bij voorkeur chemicaliën met een lage impact maar die wel aan de operationele vereisten voldoen. Deze beoordeling zal gebaseerd zijn op vastgestelde Hazard Quotients (HQ)-waarden (volgens het huidige CEFAS-register

op het moment van gebruik) en leveranciersspecificaties. Uit de vergunningaanvraag volgt dat nog geen specifieke chemicaliën voor de testwaterconditionering zijn geïdentificeerd, maar Aramis is verplicht zich ertoe alleen chemicaliën te gebruiken die zijn geregistreerd onder REACH en HOCNF. Biocides zullen daarnaast volgens de vergunningaanvraag zijn geregistreerd in de databank van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) of de Europese ECHA-database.

Door Shell wordt onderzocht hoe het hydrotestwater na gebruik moet worden behandeld. Het testwater kan gezien de beperkte hoeveelheid mogelijk aan land worden opgevangen, of het testwater kan offshore worden geloosd op de D-Hub locatie of elders. Voor het vanaf een mijnbouwinstallatie of via pijpleiding lozen van chemicaliën gelden de verplichtingen uit paragraaf 9.2, 'Gebruik en lozing van chemicaliën', van de Mbr. Zo is bijvoorbeeld op basis van artikel 9.2.5 van de Mbr een ontheffing voor het lozen van chemicaliën noodzakelijk.

Ingevolge artikel 9.2.2a van de Mbr moet de uitvoerder er zorg voor dragen dat het gebruik of de lozing van chemicaliën, bedoeld in paragraaf 9.2 van de Mbr beperkt blijft tot hetgeen strikt noodzakelijk is. In dat kader verbind ik een voorschrift aan dit besluit, wat ertoe strekt dat een gedegen onderzoek wordt uitgevoerd naar:

- Het voorkomen van lozingen, waarbij bijvoorbeeld een druktest met schoon, zoet leidingwater wordt uitgevoerd;
- Als dat niet mogelijk is, hoe de lozing zoveel als mogelijk kan worden beperkt;
- De gevolgen voor het milieu bij lozingen van de voorziene vracht.

Dit onderzoek moet worden uitgevoerd door een onafhankelijk, deskundig bureau en de opzet van dit onderzoek moet met mij worden afgestemd en goedgekeurd.

Ontheffing druktest

De mogelijkheid wordt onderzocht om een ontheffing voor de hydrostatische druktest van de leiding te verkrijgen omdat de leiding in principe al voldoet aan de testeisen vanwege de zeer strenge eisen die aan het fabricageproces worden gesteld. Zo wordt er bijvoorbeeld een hydrostatische test per pijpstuk in de fabriek uitgevoerd en worden alle lassen ultrasoon getest op eventuele lasfouten. De te kiezen optie wordt op grond van nadere studie vastgesteld en gecommuniceerd met het bevoegd gezag.

Kathodische bescherming

Uit de vergunningaanvraag volgt dat de pijpleiding is voorzien van passieve kathodische bescherming toegepast in de vorm van opofferingsanodes.

Uit de vergunningaanvraag blijkt de opofferingsanoden bestaan uit blokken van een aluminiumlegering, namelijk aluminium en zink. Omdat de anoden uit een onedelere metaallegering bestaan dan het staal van de pijpleiding, corroderen de anodes bij eventuele beschadigingen van de coating eerder dan het staal van de leiding en voorkomen op deze wijze dat de stalen leiding corrodeert. De opofferingsanoden worden verspreid over de gehele leidinglengte aangebracht. De

toepassing van een kathodisch beschermings-systeem is stand der techniek in aanvulling op de uitwendige bekleding, die de eerste beschermingslaag vormt. Tijdens de levensduur van de leiding lossen de opofferingsanoden langzaam op in het zeewater en resulteren daarbij in een emissie naar het water. Deze emissie treedt op tijdens de hele levensduur van de pijpleiding. Het ontwerpgewicht voor de opofferingsanodes voor de gehele pijpleiding op basis van een 30 (+2) jarige bescherming is volgens vergunningaanvraag 67 kg per anode. Als conservatief wordt uitgegaan dat alle anodes in 30 (+2) jaar volledig oplossen resulteert dit volgens de vergunningaanvraag in een jaarlijkse emissie naar water van 3,8 kg aluminium, 0,2 kg zink en een minimale hoeveelheid indium, ijzer, silicium, koper en cadmium per anode. Deze emissie treedt op over de gehele lengte van de pijpleiding van 850 meter. Gezien de langzame geleidelijke oplossing en het grote volume zeewater waarin de anoden oplossen, leidt deze emissie volgens de vergunningaanvraag tot een niet of nauwelijks meetbare concentratieverhoging van de anodecomponenten in zeewater.

Ik onderschrijf de conclusie dat het toepassen van kathodische bescherming stand der techniek is. Als gevolg daarvan zijn emissies zoals hiervoor genoemd onvermijdelijk. Ik acht deze emissie acceptabel, maar ben wel van oordeel dat het toepassen van kathodische bescherming moet worden beschouwd in het MER wat voor het gehele Aramis-initiatief is opgesteld. De Cmer wordt uiterlijk op het moment van terinzagelegging van het milieueffectrapport in de gelegenheid gesteld daarover te adviseren. Het oordeel van de Cmer verwacht ik na de terinzagelegging van dit ontwerpbesluit waarna dit in het definitieve besluit wordt verwerkt.

3.4. Besluit activiteiten leefomgeving

In het Bal wordt het begrip buisleiding gebezigd. De term buisleiding is een synoniem voor het begrip pijpleiding, dat in het Mbb wordt gehanteerd.

Ingevolge artikel 3.101, derde lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) valt de exploitatie van een buisleiding in de Noordzee niet onder de aanwijzing als milieubelastende activiteit.

De algemene regels van paragraaf 3.4.3 van het Bal zijn derhalve niet van toepassing op de aangevraagde pijpleiding naar injectieplatform K14-FA-2 omdat deze zich in zijn geheel onder de Noordzee bevindt.

3.5. Ongewone voorvallen en overige voorvallen

Voor het leggen van de pijpleiding is een legschip en een ingraafmachine naar verwachting gedurende een dag actief. De Noordzee is drukbevaren, extra vaarbewegingen/ werkzaamheden brengen daarom nautische risico's met zich mee. De werkzaamheden bevinden zich aan de oostzijde van de vaargeul, deels binnen de vaargeul. Tijdens de aanlegfase kan hinder optreden voor de visserij en de scheepvaart op zee. Om de nautische risico's te mitigeren is een 'North Sea

Activity' aanvraag ingediend bij de kustwacht die ziet op de uitvoering. Ik verbind voorschriften aan dit besluit ten aanzien van de nautische veiligheid.

PDGGO-DTDO / V-69191

In de vergunningaanvraag is beschreven dat op grond van paragraaf 6.4.2 van de NEN 3656 (2022) leidingen van DN 400 of groter (≥ 400 mm of ca. 16") niet hoeven te worden ingegraven omdat dit soort grote leidingen 'overvisbaar' zijn. Het uitgangspunt is daarom dat de verbindingsleiding op de zeebodem wordt aangelegd, behalve waar dat uit operationele- regelingen of veiligheidsredenen niet is toegestaan. In gebieden met een verhoogd risico wordt de diepteligging van de zeeleiding bepaald op basis van een risicogestuurde methode volgens paragraaf 6.3.1 van NEN 3656 (2022), waarbij rekening wordt gehouden met onder meer omstandigheden van de scheepvaartroutes (ligging, scheepsintensiteit en dergelijke, toekomstige diepte) en het specifieke gedrag van schepen in dergelijke routes. De aan te houden minimale gronddekking bij het ingegraven wordt vastgesteld aan de hand van NEN 3656 (2022). De kabel wordt geheel ingegraven.

Zowel de pijpleiding als de kabel kunnen gedurende de gebruiksfase beschadigd raken als gevolg van activiteiten van scheepvaartverkeer. Incidenten met het hoogste ongevalsrisico kunnen zijn een anker wat achter de leiding of kabel haakt, een zinkend schip of over boord geslagen container die op of nabij de leiding/ kabel terecht komt of vissende vissersschepen die schade veroorzaken. Door de ligging, relatief korte afstand van de leiding/ kabel en gedeeltelijke ingraving is de kans op deze incidenten beperkt.

Ik ben van oordeel dat in de vergunningaanvraag voldoende is aangetoond dat ongevallen zoveel mogelijk worden voorkomen en dat door het stellen van voorschriften in de vergunning en de rechtstreeks werkende regels van de Mbr ongevallen zoveel als mogelijk worden voorkomen of de gevolgen zoveel als mogelijk worden beperkt.

3.6. Integriteit pijpleiding

In de vergunningaanvraag is beschreven dat de volgende maatregelen worden genomen om de integriteit van de pijpleiding te beheersen:

- Belangrijke operationele parameters zoals druk, temperatuur en doorzet worden continue gemonitord. Tijdens een Emergency Shut Down (ESD) wordt de pijpleiding aan een zijde afgesloten met automatische veiligheidsklep (Battery Limit Isolation Valve, hierna BLIV). De BLIV is op afstand (vanuit de controlekamer) bedienbaar en wordt door een operator, indien nodig, bediend;
- De leiding wordt mogelijk (deels) ingegraven voor een stabiele ligging van de leiding. De kabel wordt over het gehele tracé ingegraven;
- De ligging van de pijpleiding wordt bepaald door middel van akoestisch onderzoek, visuele inspectie (camera) of sonaronderzoek over het leidingtracé, waaruit door vergelijking met de gegevens die vooraf en tijdens de installatie zijn verkregen kan worden afgeleid hoe de leiding en de bodem zich gedragen. De stabiliteit van de leiding wordt beoordeeld op basis van onder andere de free-spans. De ontoelaatbare omvang van free-spans,

waaraan tijdens de inspectie van de buitenzijde van de leiding wordt getoetst, wordt bepaald op basis van de NEN3656 (2022) en wordt in de definitieve ontwerpdocumenten vastgelegd. Naar verwachting wordt deze controle, gedurende de gebruiksfase, tweejaarlijks uitgevoerd. Hierbij worden ook de staat van de riser, aansluiting op het injectieplatform en de automatische veiligheidskleppen geïnspecteerd;

- Om CO₂ lekkage vanuit de pijpleiding te voorkomen wordt de leiding periodiek gemonitord waarbij de binnenzijde van de leiding door middel van pigging wordt geïnspecteerd. Voor monitoring van de leiding gedurende de operationele fase wordt een monitoringsplan opgesteld;
- Er wordt aan beide zijden van de leiding een standaard expansiestuk toegepast om de thermische uitzetting van de leiding op te vangen. Deze maatregel wordt gebaseerd op een uitgevoerde thermische uitzettingsevaluatie waarin is gerekend met een voorlopige ontwerptemperatuur van 30 °C;
- Ter preventie van interne corrosie wordt de kwaliteit van de CO₂ en specifiek de aanwezigheid daarin van onzuiverheden die tot corrosie kunnen leiden, gemonitord. De gemeten waarden van de Aramis emittenten worden 'live' met Aramis gedeeld. Dit is een continu monitoringsproces met behulp van analyzers die de aanwezigheid van onzuiverheden in de CO₂-stroom meten. Dit gebeurt elke minuut tot elke 15 minuten afhankelijk van de technologie die gebruikt kan worden voor het meten van een specifieke onzuiverheid. Zodra de gemeten waarden buiten de specificatie vallen, wordt de CO₂-toevoer onmiddellijk afgesloten.
- Om externe corrosie te vermijden wordt de leiding volledig beschermd met een coating. Tevens wordt kathodische bescherming geïnstalleerd om corrosie bij beschadigingen aan de coating te voorkomen. De status van de coating en goede werking van het kathodische beschermingssysteem worden voor zover mogelijk gemonitord. Doordat de leiding voor het grootste deel wordt ingegraven is een visuele inspectie van de buitenzijde van de leiding niet geheel uitvoerbaar.

Ik merk op dat een pijpleiding niet voor de eerste maal in gebruik kan worden genomen, voordat SodM op grond van artikel 97, eerste lid van het Mbb daarmee heeft ingestemd en nadat een verklaring van een onafhankelijke deskundige is overlegd, waarin wordt beoordeeld of de eigenschappen en de aanleg van de pijpleiding voldoen aan de bij of krachtens artikel 93 Mbb gestelde eisen.

3.7. Geluid

De milieuaspecten van de aanleg en operatie van de pijpleiding en kabel zijn uitgebreid behandeld in het MER. Uit het MER blijkt dat er effecten op milieu, natuur en archeologie optreden. De milieueffecten treden hoofdzakelijk op als gevolg van de aanlegactiviteiten. De effecten op natuur worden veroorzaakt door onder andere onderwatergeluid. De effecten worden volgens de vergunningaanvraag beperkt door het toepassen van mitigerende maatregelen.

Het leggen van de pijpleiding geeft trillingen en onderwatergeluid, wat gevolgen kan hebben voor beschermde soorten van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Het gaat om zeezoogdieren (o.a. bruinvis, gewone zeehond en grijze zeehond) en vissen. Als gevolg van de aanlegwerkzaamheden, en in mindere maten ook de onderhouds- en eventuele reparatiewerkzaamheden, zijn tijdelijk negatieve effecten te verwachten van onderwatergeluid. Gezien de beperkte omvang van het geluid wordt niet verwacht dat dit aanzienlijke effecten zijn.

Ik merk hierover op dat een vergunning voor een pijpleiding in het kader van het Mbb niet specifiek ziet op bescherming van milieucompartimenten zoals geluid. Deze aspecten zijn beschouwd in het MER. Voor het gehele Aramis-initiatief is bij LVVN een omgevingsvergunning aangevraagd voor flora en fauna activiteiten. Voorschriften ten aanzien van geluid kunnen niet aan dit besluit worden verbonden, maar worden naar verwachting wel via een omgevingsvergunning voor natuuractiviteiten voorgeschreven.

3.8. Tracéonderzoek / archeologie

Ingevolge § 1.7, artikel 1.7.1 onder d van de Mbr moeten bij de aanvraag om een vergunning tot aanleg van een pijpleiding gegevens worden verstrekt omtrent de resultaten van het onderzoek van het voorgenomen traject in een strook van 600 meter, waarvan de as van de strook samenvalt met het gekozen traject, en waarin is beschreven:

1. het profiel van de zeebodem;
2. de aanwezige obstakels;
3. de ligging van bestaande pijpleidingen en kabels;
4. de grondmechanische eigenschappen;
5. de stratigrafie van de zeebodem, en
6. de analyse en kwaliteit van de bodemonsters en sonderingen;

In opdracht van Aramis is een geotechnisch onderzoek uitgevoerd waarin de bovenstaande punten zijn verwerkt. De zeebodem is ter plaatse van het gehele leidingentracé, de trunkline (CO₂ hoofdtransportpijpleiding vanaf de Maasvlakte) als wel voor de verbindingsleidingen naar de injectieplatformen, onderzocht om deze leidingen veilig aan te kunnen leggen.

Het onderzoek is op de belangrijkste secties van de geplande route uitgevoerd over een breedte van meer dan vereiste 600 meter. De middellijn van de onderzoekstrook valt samen met de geselecteerde route. Het onderzoek is uitgevoerd met een speciaal onderzoeksschip. Ten behoeve van het onderzoek sleept een dergelijk schip een aantal surveylijnen achter zich aan waarin sensoren zitten zoals hydrofoons. Het gecontracteerde onderzoeksschip is volgens de vergunningaanvraag uitgerust met negen surveylijnen, te weten de middenlijn met acht 'vleugellijnen' op 60 meter onderlinge afstand van elkaar. Met één vaarbeweging van het schip kan hiermee een strook met een breedte van 480 meter worden onderzocht. Deze breedte is volgens de vergunningaanvraag voor het grootste deel van het tracé meer dan afdoende om de vereiste overlap en

hoge resolutie te bereiken en om voldoende informatie te krijgen om eventuele aanpassingen aan de route toe te passen om obstakels, onaanvaardbare vrije overspanningen, zandgolven, geogevaren, archeologische vondsten en door de mens gemaakte beperkingen te vermijden. Aanvankelijk werd volgens de vergunningaanvraag een lijnafstand van 100 meter over de gehele route overwogen, wat zou hebben geleid tot een surveystrookbreedte van 800 meter. Echter vanwege de beperkte waterdiepte (20-30 meter) in het projectgebied zouden daarmee niet de vereiste survey-overlappingsen en de vereiste hoge resolutie kunnen worden bereikt. Om de strookbreedte te vergroten, heeft Aramis onderzocht om extra 'vleugellijnen' toe te voegen. Dit werd echter als onhaalbaar beschouwd voornamelijk in verband met de beschikbaarheid van schepen van de uitvoerende partij en de beperkte manoeuvreerbaarheid van het schip. Op grond van de plaatselijke omstandigheden heeft het onderzoeksschip volgens de vergunningaanvraag daar waar nodig meermalen over het tracé gevaren, waardoor op die plaatsen een surveybreedte van meer dan vereiste 600 meter in kaart is gebracht. Voor het overige tracé is een breedte van 480 meter aangehouden met één vaarbeweging.

Uit de vergunningaanvraag blijkt dat het dichtstbijzijnde object met potentiële archeologische waarde op 9 kilometer afstand ligt vanaf het tracé van de pijpleiding en kabel naar injectieplatform K14-FA-2. Deze pijpleiding komt dus niet dichterbij dan 100 meter in de buurt van potentiële archeologische objecten.

Ik ben van oordeel dat een strookbreedte van 480 meter die met één vaarbeweging is aangehouden een goed beeld geeft van de situatie op de zeebodem waar de pijpleiding en kabel worden gelegd en kan mij vinden in de argumentatie daarover in de vergunningaanvraag.

Ik verbind de door de RCE voorgestelde voorschriften aan dit besluit, voor zover dat juridisch mogelijk is. Voorschriften die juridisch niet aan dit besluit kunnen worden verbonden, neem ik als mededelingen op in dit besluit. Deze mededelingen hebben geen directe werking, maar moeten wel door de vergunninghouder in acht worden genomen.

3.9. Niet gesprongen explosieven

Voor niet gesprongen explosieven (hierna: NGE) is een apart onderzoek uitgevoerd, bestaande uit een bureauonderzoek en survey van de zeebodem ter plaatse van het gehele Aramis leidingtracé. Uit het archeologisch bureauonderzoek blijkt dat er enkele locaties zijn waar NGE aanwezig kunnen zijn. Het uitgevoerde archeologische onderzoek (bureauonderzoek en survey) en de daarbij gevonden potentieel archeologische objecten zijn vergeleken met de route van de pijpleiding. Hieruit blijkt dat het dichtstbijzijnde potentiële archeologische object op meer dan 9 km afstand ligt vanaf het tracé van de leiding.

De bodem ter plaatse van de verbindingsleiding wordt tijdens de aanleg geroerd. Omdat er geen potentiële archeologische objecten en NGE worden verwacht

binnen 100 meter van de leiding worden in de aanleg-, gebruiksfase of bij onvoorziene situaties, geen verstoringen verwacht op eventuele archeologische objecten. PDGGO-DTDO / V-69191

Ik ben van oordeel dat het uitgevoerde onderzoek een voldoende beeld geeft van de situatie op de zeebodem ten aanzien van NGE.

3.10. Energieverbruik en CO₂ balans

Voorafgaand aan- en gedurende de aanlegfase van de pijpleiding en kabel naar injectieplatform K14-FA-2 wordt onder andere een aanzienlijke hoeveelheid energie verbruikt door werkmaterieel wat de aanleg verzorgt. Daarnaast worden staal en andere materialen gebruikt voor de fabricage van de aan te leggen voorzieningen.

Voor het gehele Aramis-initiatief geldt dat gedurende de gebruiksfase de meeste energie nodig is voor het tijdelijk opslaan van CO₂ op de Maasvlakte en het transport van CO₂ naar de injectieplatformen waarvoor het gas op druk moet worden gebracht.

Omdat de pijpleiding waarop dit besluit betrekking heeft een zeer beperkt aandeel heeft op dit milieuonderwerp is het energieverbruik in het kader van de beoordeling van deze vergunningaanvraag niet verder beoordeeld. In de vergunningaanvraag wordt voor het Aramis-initiatief beschreven dat het extra energieverbruik en de CO₂ uitstoot die dit tot gevolg heeft, toch resulteert in een aanzienlijke reductie van CO₂ uitstoot. Dit door de permanente opslag van een veel grotere hoeveelheid CO₂ in ondergrondse opslagvoorzieningen.

3.11. Afval

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase komen geen gevaarlijke stoffen vrij en vrijwel geen restafval. Het restafval wat vrijkomt in deze fases van het project worden op reguliere wijze verwerkt.

Tijdens decommissioning, na afloop van de CO₂ injectie, worden de pijpleiding en kabel uit bedrijf genomen en veiliggesteld. Vervolgstappen worden bepaald op basis van de dan geldende wet- en regelgeving. Wanneer de leiding moet worden verwijderd zal het staal van de leiding wordt gerecycled, de coating wordt verbrand en het vrijkomend beton wordt gestort. Mogelijkheden voor hergebruik van de dan 30 jaar oude leiding worden klein geacht.

3.12. Stikstofdepositie

Voor het berekenen van de stikstofdepositie is een rekenmodel opgesteld waarmee de effecten van stikstofdepositie van het gehele Aramis-initiatief op onshore Natura 2000-gebieden is bepaald. Uit de berekeningen blijkt de depositie

van stikstof gedurende de aanlegfase het hoogst waardoor deze situatie als maatgevend wordt beschouwd.

PDGGO-DTDO / V-69191

Uit de beoordeling van de effecten van de berekende tijdelijke stikstofdepositie in de aanlegfase blijkt dat deze niet leidt tot veranderingen in de vegetatiesamenstelling, groeisnelheid of onderlinge concurrentieverhoudingen tussen plantensoorten van de betreffende habitats. Er is ook geen sprake van een verzwaring van de beheeropgave of tot een belemmering bij het uitvoeren van herstelmaatregelen.

Geconcludeerd kan worden dat de tijdelijke gecumuleerde stikstofdepositie gedurende de aanlegfase van het Aramis-initiatief niet leidt tot een aantasting van de kwaliteit van de beoordeelde onshore Natura-2000 gebieden of tot belemmering van de mogelijkheden maatregelen te treffen die noodzakelijk zijn voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden.

3.13.Natuur

Voor het Aramis-initiatief is een overkoepelende omgevingsvergunning aangevraagd voor een Natura 2000-activiteit en voor een flora- en fauna-activiteit bij het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur. Ik ben van oordeel dat aan dit besluit geen voorschriften kunnen worden verbonden ten aanzien van natuur. Deze voorschriften worden verbonden aan de overkoepelende vergunningen voor een Natura 2000-activiteit en voor een flora- en fauna-activiteit.

3.14. Beëindiging van de activiteit

In de vergunningaanvraag is beschreven dat, na de buitengebruikstelling aan het einde van de levensduur, de pijpleiding en kabel veiliggesteld worden. Vervolgstappen met betrekking tot het veilig achterlaten of het verwijderen van de leiding en kabel worden op basis van dan geldende wet- en regelgeving bepaald.

Ik merk hierover op dat in het Programma Noordzee 2022 – 2027 in hoofdstuk 5.3.5 (CO₂-opslag) is beschreven dat nieuwe pijpleidingen op termijn verwijderd moeten worden. Het Programma Noordzee 2022–2027 schrijft voor dat de gehele pijpleiding na gebruik wordt verwijderd. Indien direct geldende wet- en regelgeving op het moment van buitengebruikstelling anders bepaald dan geldt deze direct geldende regelgeving.

4. Advisering op de vergunningaanvraag

PDGGO-DTDO / V-69191

4.1. Inhoud en beoordeling van de adviezen

In dit hoofdstuk worden de adviezen van de verschillende wettelijke adviseurs samengevat weergegeven (*cursief*), gevolgd door een reactie.

Kustwacht

Het advies van de Kustwacht is gebaseerd op informatie uit 'bijlage 9 – Nautische Veiligheid versie F1 (MER Aramis CO₂ transportinfrastructuur) – 9 februari 2024'. Het advies bestaat uit het aan het besluit verbinden van 9 algemene voorwaarden die van toepassing zijn op de vergunningaanvraag voor een pijpleiding en kabel. De algemene voorwaarden zien hoofdzakelijk op de meldingsverplichtingen voor de aanvrager, communicatie tussen de Kustwacht en Shell, veiligheid gedurende de aanlegfase en in het ontwerp van de pijpleiding en kabel.

Reactie

De in het advies opgenomen algemene voorwaarden ten aanzien van meldingsverplichtingen, communicatie en veiligheid worden aan dit besluit verbonden.

RWS

Vanuit het oogpunt van nautische veiligheid ziet RWS geen bezwaar tegen het aangevraagde tracé voor de pijpleiding en kabel naar injectieplatform K14-FA-2. Het aangevraagde tracé is niet beoordeeld in het kader van bodembeheer.

RCE

De RCE onderschrijft de bevindingen die zijn opgenomen in de rapportage van het uitgevoerde archeologische onderzoek, uitgevoerd door Periplus Archeomare (ref: 22A030-01). Voor enkele punten wordt extra aandacht gevraagd, te weten:

- Dat archeologische (potentiële) waarden, tot 100 meter vanuit de contouren van het object, zoveel als mogelijk vermeden moeten worden. Nadrukkelijk worden onder sediment bedolven objecten benoemd die mogelijk van archeologische waarde zijn. Indien deze niet met een afstand van 100 meter kunnen worden vermeden dient dit te worden overlegd met de RCE;*
- Het advies omtrent passieve archeologische begeleiding;*
- Dat nieuwe data, waar de archeologische wetenschap mogelijk van kan profiteren, aan de archeologie moet worden overgedragen, conform artikel 8.2 uit het Mbb;*
- De meldplicht ten aanzien van toevalsvondsten van archeologische waarden conform artikel 8.1 uit het Mbb en in bijzonder artikel 5.10 van de Erfgoedwet. Deze vondsten dienen onverkort te worden gemeld aan onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, in dezen de RCE.*

Reactie

Adviezen of voorschriften die juridisch niet aan dit besluit kunnen worden verbonden kunnen als mededelingen aan een besluit worden toegevoegd.

Mededelingen die zijn verbonden aan een besluit hebben geen directe werking, maar moeten wel door de vergunninghouder in acht worden genomen.

PDGGO-DTDO / V-69191

Ik verbind de door de RCE aangegeven belangrijke punten als mededeling aan dit besluit. Aan een besluit op grond van artikel 94 van het Mbb kunnen namelijk uitsluitend voorschriften worden verbonden die zien op het voorkomen van schade.

Sodm

De aanvraag is door SodM beoordeeld op de technische specificaties van de pijpleiding en kabel en de manier waarop de aanvrager voornemens is deze voorzieningen aan te leggen. Beoordeeld is dat de aanvraag voldoende informatie bevat om deze in behandeling te nemen en dat de vergunning onder enkele specifieke voorwaarden kan worden verleend.

SodM constateert verder dat de breedte van de uitgevoerde survey van de zeebodem ter plaatse van het leidingtracé kleiner is dan de in artikel 1.7.1, 1e lid onder d, van de Mbr aangegeven 600 meter. SodM adviseert in het besluit te onderbouwen waarom niet aan deze bepaling is voldaan en adviseert eventueel aanvullende voorschriften te verbinden op dit onderwerp. Ook merkt SodM op dat, omdat de aanvraag het aanleggen en exploiteren van een leiding en een kabel betreft, de aanvrager een aparte melding zou moeten indienen voor ingebruikname van de leiding en van de kabel. Dit omdat een gezamenlijk instemmingsbesluit voor zowel de leiding als de kabel tot gevolg kan hebben dat de voorwaarden die aan dit instemmingsbesluit worden verbonden voor beide aangevraagde onderdelen gelden. Dit kan tot gevolg hebben dat wanneer de leiding, bijvoorbeeld door een calamiteit of tijdens onderhoud, niet gebruikt mag worden de kabel ook buiten gebruik moet worden gesteld.

Reactie

Alle door SodM voorgestelde voorschriften worden aan dit besluit verbonden en zijn opgenomen in bijlage 1. Opgemerkt wordt dat een aantal door SodM voorgestelde voorschriften ook door RWS of de Kustwacht in hun advies waren voorgesteld. De door de Kustwacht en RWS voorgestelde voorschriften waren van gelijke strekking. Door SodM voorgestelde voorschriften die al rechtstreeks werkend zijn op grond van het Mbb of de Mbr zijn niet (nogmaals) aan dit besluit verbonden.

Op de constatering dat de breedte van de uitgevoerde survey van de zeebodem ter plaatse van het onderzochte leidingtracé kleiner is dan 600 meter, zoals voorgeschreven is in artikel 1.7.1, eerste lid onder d, van de Mbr, ben ik in hoofdstuk 3.9 van dit besluit ingegaan. Het advies een aparte melding te doen voor ingebruikname van de pijpleiding en van de kabel wordt met de aanvrager gecommuniceerd.

5. Zienswijzen

PDGGO-DTDO / V-69191

Zienswijzen over het ontwerp van het besluit kunnen worden ingediend bij:
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Aramis-initiatief, Postbus 111, 9200 AC,
Drachten.

6. Besluit

Gelet op het voorgaande besluit ik:

- I. De vergunning voor het aanleggen en exploiteren van de pijpleiding en kabel tussen de ILT op de Aramis hoofdtransportpijpleiding en het injectieplatform K14-FA-2 te verlenen aan Shell Gas & Power Developments B.V.
- II. Aan de vergunning de voorschriften uit bijlage 1 te verbinden.

7. Beroep

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en begint met de ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd. Een niet-belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht op het ontwerp van het desbetreffende besluit of aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij niet of niet tijdig heeft gedaan, kan ook beroep instellen.

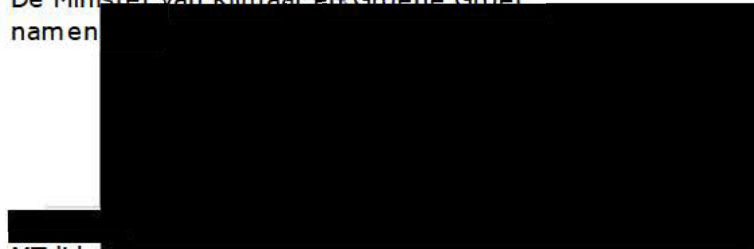
Op dit besluit is de bijzondere regeling over het aanvoeren van gronden van beroep van toepassing (artikel 16.86 Ow). Dit betekent dat in het beroepschrift moet worden aangegeven welke beroepsgronden de indiener aanvoert tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Er kunnen geen gronden worden aangevoerd die betrekking hebben op het projectbesluit. Het beroep moet zich dus echt richten tot de uitvoeringsbesluiten en niet tot het projectbesluit. In afwijking van artikel 6:6 van de Awb wordt het beroep tegen een projectbesluit of tegen een besluit ter uitvoering van een projectbesluit niet-ontvankelijk verklaard als er geen gronden van beroep in het beroepschrift zijn opgenomen tenzij niet is voldaan aan artikel 16.71, derde lid, Ow, en redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener van het beroepschrift in verzuim is geweest.

Voor informatie over de rechtsmiddelen die kunnen worden aangewend tegen een besluit van de overheid, wordt verwezen naar de brochure 'rechtsmiddelen (bezwaar en beroep) tegen beslissing overheid'. Dit document is te vinden op

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2015/04/14/bezwaar-en-beroep-tegen-een-beslissing-van-de-overheid>.

PDGGO-DTDO / V-69191

De Minister van Klimaat en Groene Groei
namen

MT-lid d

ONTWERP

Bijlage 1 Voorschriften bij deze vergunning

PDGGO-DTDO / V-69191

1 NAUTISCHE VEILIGHEID PIJPLEIDING

- 1.1 Tenminste twee weken voor aanvang van de werkzaamheden dient het 'North Sea Activity' (NSA) aanvraagformulier aan de Kustwacht bekend te worden gesteld via nautischbeheer@kustwacht.nl. Vervolgens ontvangt de aanvrager toestemming en een NSA-referentienummer. Het NSA-formulier is te downloaden vanaf de website: <https://kustwacht.nl/beroepsvaart/aanvraag-nsa/>
- 1.2 In verband met de complexiteit en diversiteit van diverse soorten werkzaamheden tijdens de bouwfase, is één centraal aanspreekpunt voor het gehele Aramis project noodzakelijk. De vergunninghouder geeft bij aanvang van de werkzaamheden de gegevens door van het centraal aanspreekpunt via nautischbeheer@kustwacht.nl
- 1.3 Afhankelijk van de soort werkzaamheden in en rond een scheepvaartverkeersbaan en/of clearway kan één of meerdere veiligheidsschepen (guard vessels) verplicht worden gesteld om het overige scheepvaartverkeer te waarschuwen. Daarnaast kan tevens een Noordzeeloods verplicht worden gesteld om de veilige en vlote doorvaart in en rond scheepvaartverkeersbanen en/of clearways te waarborgen. Deze voorwaarden gelden voor zowel de bouw-, verwijderingsfase en tijdens inspectie onderzoeken en reparatiewerkzaamheden.
- 1.4 De Kustwacht stelt specifieke eisen aan een veiligheidsschip. Deze eisen zijn op te vragen bij bureau Nautisch Beheer. De inzet van een veiligheidsschip moet vooraf zijn goedgekeurd door de Kustwacht
- 1.5 Het Kustwachtcentrum kan indien noodzakelijk gedurende werkzaamheden een navigatiebericht uitzenden om scheepvaartverkeer (beroepsvaart, visserij) te waarschuwen.
- 1.6 De pijpleiding ligt zoveel als mogelijk in het midden van het onderzochte gebied. Indien door omstandigheden hiervan wordt afgeweken en de leiding komt buiten het onderzochte gebied te liggen, wordt een aanvullend onderzoek uitgevoerd, bedoeld in artikel 1.7.1 onder d van de Mijnbouwregeling.
- 1.7 Alle gegevens (geografische coördinaten, KP punten, diepteligging, diameter, materiaal, eigenaar, enz.) van de pijpleiding dienen uiterlijk drie maanden na aanleg, digitaal aan Staatstoezicht op de Mijnen (vergunningen@sodm.nl), de Dienst voor de Hydrografie

(hydro.inwin@mindef.nl), Rijkswaterstaat Zee & Delta
(vergunningverleningnoordzee@rws.nl) en de Kustwacht
(nautischbeheer@kustwacht.nl) te worden toegestuurd.

- 1.8 Wijzigingen in de ligging van de pijpleiding tijdens de gebruikersfase dienen in verband met veiligheid toegestuurd te worden aan Staatstoezicht op de Mijnen (vergunningen@sodm.nl), de Dienst voor de Hydrografie (hydro.inwin@mindef.nl), Rijkswaterstaat Zee & Delta (vergunningverleningnoordzee@rws.nl) en de Kustwacht (nautischbeheer@kustwacht.nl).
- 1.9 De pijpleiding en kabel dient te voldoen aan de minimaal vereiste gronddekking om te worden beschermd tegen schepen die ankeren tijdens een noodsituatie.
- 1.10 Het gehele traject van de pijpleiding en kabel dient ten alle tijden veilig overvisbaar te zijn.
- 1.11 Calamiteiten, incidenten, verontreinigingen en overige bijzonderheden moeten direct worden gemeld aan het Kustwachtcentrum en aan SodM.

2 LOZEN VAN CHEMICALIËN

- 2.1 Het gebruik of de lozing van chemicaliën, bedoeld in paragraaf 9.2 van de Mijnbouwregeling blijft beperkt blijft tot hetgeen strikt noodzakelijk is. In dat kader wordt voorafgaand aan de werkzaamheden een gedegen onderzoek uitgevoerd naar:
 - Het voorkomen van lozingen, waarbij bijvoorbeeld een druktest met lucht of stikstof wordt beschouwd;
 - Als dat niet mogelijk is hoe de lozing zoveel als mogelijk wordt beperkt;
 - De gevolgen voor het milieu bij lozingen van de voorziene vracht.
- 2.2 Het in voorschrift 2.1 genoemde onderzoek moet worden uitgevoerd door een onafhankelijk, deskundig bureau. De opzet van het onderzoek wordt met mij afgestemd.

3 PIJPLEIDING

- 3.1 De specificatie van de CO₂ in de pijpleiding voldoet ten minste aan de grenswaarde zoals opgenomen in tabel 3-1 van de vergunningaanvraag en wordt continu gemonitord.
- 3.2 De vergunninghouder verstrekt uiterlijk 6 maanden voorafgaand aan de start van de aanlegwerkzaamheden de definitieve tekeningen van

het ontwerp van de pijpleiding, alsmede een beschrijving waaruit blijkt of de effecten niet groter of anders zullen zijn dan in de aangevraagde situatie. PDGGO-DTDO / V-69191

- 3.3 De beheerder als bedoeld in artikel 92, onderdeel d, van het Mijnbouwbesluit, meldt uiterlijk 6 weken voorafgaande aan de datum van aanvang van de beoogde uitvoering van de aanlegwerkzaamheden de startdatum, tijdsduur, locatie, gebied en traject, betrokken schepen en 24 uren contactpersonen aan de inspecteur-generaal der mijnen en de Chef der Hydrografie.
- 3.4 De beheerder als bedoeld in artikel 92, onderdeel d, van het Mijnbouwbesluit, meldt 24 uur voorafgaande aan de datum van aanvang van de daadwerkelijke uitvoering van de aanlegwerkzaamheden de tijdsduur, locatie, gebied en traject, betrokken schepen en 24 uren contactpersonen aan de inspecteur-generaal der mijnen en de directeur Kustwacht.
- 3.5 De pijpleiding dient te worden geconstrueerd en aangelegd volgens het ontwerp zoals vastgesteld in bijlage 1 van de aanvraag.
- 3.6 De pijpleiding is ontworpen en wordt aangelegd conform NEN3650 (2020) (algemene eisen voor buisleidingsystemen), NEN3651 (2020) (aanvullende eisen voor buisleidingen in of nabij waterstaatswerken) en de Richtlijn Boortechneiken versienummer Juni 2019-v1.0.
- 3.7 De pijpleiding wordt ingegraven in gebieden met een verhoogd risico. Deze gebieden zijn vastgesteld volgens de risico gestuurde methode van de meest recente versie van de NEN 3656 (2022).
- 3.8 De minimale gronddekking bij het ingraven van de pijpleiding wordt vastgesteld aan de hand van de norm in de NEN 3656 (2022).
- 3.9 Bij gebruik van stortsteen of grind voor gronddekking geldt als maximale korreldiameter voor de afsluitende bovenlaag D90=80mm. Hierbij dient rekening te worden gehouden met eventueel afwijkende adviezen van de Kustwacht, Dienst voor de Hydrografie en Rijkswaterstaat Zee & Delta.
- 3.10 De status van de coating en goede werking van het kathodische beschermingssysteem wordt gemonitord door controlemetingen en voor zover mogelijk door visuele inspectie van de pijpleiding. Hiertoe wordt voor ingebruikname van de pijpleiding een monitoringsprogramma opgesteld wat ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de Inspecteur Generaal der Mijnen. De exploitant dient het goedgekeurde monitoringsprogramma uit te voeren.

Bijlage 2 Mededelingen behorend bij deze vergunning

PDGGO-DTDO / V-69191

1 ARCHEOLOGIE

- 1.1 Tijdens het leggen van de pijpleiding en de kabel dient een afstand van 100 meter te worden aangehouden tot (mogelijk) archeologische objecten, berekend vanaf de buitenste contouren van de vindplaats. Wanneer dit niet mogelijk is dient dit voorafgaand te worden overlegd met de RCE. Dit geldt nadrukkelijk ook voor de onder het sediment bedolven objecten die per magnetometeronderzoek zijn aangewezen als mogelijk van archeologische waarde.
- 1.2 De aanbevelingen gedaan door Periplus (in Bijlage 6b van de vergunningaanvraag) dienen te worden opgevolgd. Dit houdt onder meer in dat een passieve archeologische begeleiding plaatsvindt en dat potentiële archeologische vondsten conform de meldplicht in de Erfgoedwet zo spoedig mogelijk bij de RCE, worden gemeld.
- 1.3 Indien nieuwe data wordt vergaard waar de archeologische wetenschap mogelijk van kan profiteren dient deze data beschikbaar te worden gesteld aan de RCE.

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Directie Transitie Diepe Ondergrond

T.a.v. 5.1.2.e

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

5.1.2.e

Uw referentie

V-69191

Onze referentie

24.WB.NZ.001

Datum 8 augustus 2024

Betreft Advies Aramis V-69191

Geachte 5.1.2.e ,

In het kader van uw adviesvraag inzake de vergunningaanvraag met referentie V-69191 heb ik namens de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) de door u toegezonden documenten inhoudelijk beoordeeld. Ik adviseer u in de vergunningverlening als volgt rekening te houden met de (potentieel) archeologische waarden in het plangebied:

- Ik onderschrijf hetgeen vermeld in het in de bijlage meegeleverde archeologisch rapport van Periplus Archeomare met referentie 22A030-01, waarin wordt gesteld dat men bij de werkzaamheden zoveel als mogelijk de archeologische (potentiële) waarden moet vermijden, daarbij rekening houdende met een afstand van 100 meter gerekend vanuit de contouren van het object. Dit geldt nadrukkelijk ook voor de onder het sediment bedolven objecten die per magnetometeronderzoek zijn aangewezen als mogelijk van archeologische waarde. Indien men deze objecten niet met een afstand van 100 meter zou kunnen vermijden, dient met de RCE te worden overlegd.
- Ik onderschrijf tevens het advies uit hetzelfde rapport omgaande passieve archeologische begeleiding.
- Indien er nieuwe data wordt vergaard waar mogelijk de archeologische wetenschap van kan profiteren, dan dient deze data ter beschikking te worden gesteld aan de archeologie, conform Artikel 8.2 uit [het Mijnbouwbesluit](#).
- Tot slot wil ik wijzen op de meldplicht ten aanzien van toevalsvondsten van archeologische waarde, conform Artikel 8.1 uit het Mijnbouwbesluit, en in het bijzonder [Artikel 5.10 van de Erfgoedwet](#). Deze vondsten dienen onverkort aan onze Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap, in dezen de RCE, te worden gemeld.

Mochten er naar aanleiding van dit advies nog vragen zijn, neem dan gerust contact op via de contactgegevens aan de rechterzijde.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted]

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Retouradres: Rijkswaterstaat | Postbus 2232 | 3500 GE Utrecht

RWS INFORMATIE

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Directie Transitie Diepe Ondergrond
T.a.v. 5.1.2.e
mijnbouwvergunningen@minezk.nl

Rijkswaterstaat Zee en Delta

Lange Kleiweg 34
2288 GK Rijswijk
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
T 088 797 07 00
F 070 390 06 91
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

5.1.2.e
5.1.2.e5.1.2.e
5.1.2.e

M 5.1.2.e
5.1.2.e

Datum 2 augustus 2024
Onderwerp Advies RWS inzake vergunningaanvragen Aramis-project

Geachte 5.1.2.e ,

Bij e-mails van 5 juli 2024 heeft het ministerie van Klimaat en Groene Groei Rijkswaterstaat verzocht om advies te geven over vier ingediende vergunningaanvragen in het kader van de ontwikkeling door het consortium Aramis van CO₂-transportinfrastructuur voor de opslag van CO₂ in lege offshore gasvelden. Een van de aanvragen gaat over een omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet voor het oprichten van een CO₂-distributieplatform. Verder gaan de aanvragen over drie vergunningen op grond van het Mijnbouwbesluit voor het aanleggen van in totaal drie verbindingsleidingen naar de injectieplatforms L04-A, K12-FA-2 en L10-R.

Aangezien de aangevraagde activiteiten zijn beoogd in de Noordzee, het beheergebied van Rijkswaterstaat Zee en Delta (RWS ZD), wordt door dit organisatieonderdeel van Rijkswaterstaat advies uitgebracht.

In dit advies zal eerst worden ingegaan op de aanvraag voor het oprichten van het distributieplatform en daarna op de aanvragen voor de aanleg van de drie verbindingsleidingen naar de injectieplatforms.

Distributieplatform

Rijkswaterstaat Zee en Delta heeft op verzoek van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat al een advies van 16 mei 2024 uitgebracht over hetzelfde distributieplatform, maar dan in het kader van de aanvraag om een vergunning op grond van het Mijnbouwbesluit. In dat advies heeft Rijkswaterstaat Zee en Delta positief geadviseerd over het distributieplatform ten aanzien van de locatie daarvan in relatie tot de aanvaringskansen met de scheepvaart en milieuschade. Ten aanzien van de nu ingediende vergunningaanvraag op grond van de Omgevingswet voor het distributieplatform heeft Rijkswaterstaat Zee en Delta geen aanvullende opmerkingen.

Verbindingsleidingen

Vanuit het oogpunt van nautische veiligheid heeft RWS ZD geen bezwaren tegen de aangevraagde tracés voor de drie verbindingsleidingen. Gelet op afwezigheid in

Datum
2 augustus 2024

verband met de vakantieperiode is het RWS ZD helaas niet gelukt om vanuit het oogpunt van bodembeheer de tracés van de verbindingssleidingen te controleren.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

De minister van Klimaat en Groene Groei
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Directie Energie en Omgeving
t.a.v. 5.1.2.e

per e-mail: mijnbouwvergunningen@minezk.nl
5.1.2.e

Datum 12 augustus 2024
Betreft Advies m.b.t. de aanleg van de verbinding sleiding van de zeeleiding
naar platform K14-FA-2 van Shell

Geachte 5.1.2.e,

Op 5 juli 2024 heeft u namens de minister van Klimaat en Groene Groei (hierna: KGG) aan de Inspecteur-generaal der Mijnen (Staatstoezicht op de Mijnen, hierna: SodM) gevraagd advies uit te brengen op de aanvraag van Shell Gas & Power Developments B.V. (hierna: Shell) voor de verbinding sleiding en kabel van de zeeleiding naar platform K14-FA-2 van Aramis op grond van artikel 94 en 106 van het Mijnbouwbesluit.

Aanvraag bij EZK

Shell heeft op 1 juli 2024 op grond van artikel 94 en 106 van het Mijnbouwbesluit een aanvraag ingediend voor de aanleg van een pijpleiding en kabel tussen een aftakking van de hoofdtransportleiding (ILT) en het K-14-FA-2-platform in de Noordzee. Bij SodM is het verzoek tot advies geregistreerd onder kenmerk ADV-8647.

Procedure

Om een pijpleiding en kabel te mogen aanleggen is in het kader van het Mijnbouwbesluit door Shell op 1 juli 2024 een vergunningsaanvraag ingediend. Deze vergunning wordt afgegeven door de Minister van Klimaat en Groene Groei.

Deze vergunningsaanvraag heb ik beoordeeld op de technische specificaties en wijze waarop de aanvrager voornemens is de pijpleiding aan te leggen. Met de toegestuurde gegevens wordt voldaan aan artikel 1.7.1 en 1.7.2 van de Mijnbouwregeling.

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

5.1.2.e

5

.

Ons kenmerk

ADV-8647

.

Uw kenmerk

V-69191

.

Bijlage(n)

-

Advies SodM

Ik heb beoordeeld dat de aanvraag voldoende informatie bevat om in behandeling te nemen. Ik adviseer u met het opstellen van de vergunning rekening te houden met onderstaande voorwaarden. Graag zie ik de conceptvergunning voor het uitvoeren van de handhaving uitvoeringstoets (HUT) tegemoet.

Voorwaarden

1. De beheerder als bedoeld in artikel 92, onderdeel d, van het Mijnbouwbesluit, meldt 24 uur voorafgaande aan de datum van aanvang van de daadwerkelijke uitvoering van de aanlegwerkzaamheden de tijdsduur, locatie, gebied en traject, betrokken schepen en 24 uren contactpersonen aan de Inspecteur-generaal der mijnen en de directeur Kustwacht.
2. Voor een betere coördinatie door de Kustwacht, dienen de betrokken schepen zich dan ook daadwerkelijk voor aanvang en bij beëindiging van de werkzaamheden te melden bij het kustwachtcentrum te Den Helder.
3. De pijpleiding wordt ingegraven in gebieden met een verhoogd risico, deze gebieden zijn vastgesteld volgens de risico gestuurde methode van de NEN 3656.
4. De minimale gronddekking bij het ingraven van de pijpleiding wordt vastgesteld aan de hand van de norm in de NEN 3656.
5. Bij gebruik van stortsteen of grind voor gronddekking geldt als maximum korreldiameter voor de afsluitende bovenlaag $D_{90}=85$ mm. Waarbij rekening wordt gehouden met de afwijkende adviezen van de Kustwacht, de Dienst voor de Hydrografie en Rijkswaterstaat Zee & Delta.
6. Er dient een (wacht)schip aanwezig te zijn in de periode tussen het leggen en begraven van de pijpleiding of tijdens het plaatsen van de betonnen matrassen waarbij sprake is van gevaar voor derden (bijvoorbeeld visserij).
7. Alle gegevens (geografische coördinaten, KP punten, diepteligging, diameter, materiaal, eigenaar, enz.) van de pijpleiding dienen uiterlijk drie maanden na aanleg, digitaal aan Staatstoezicht op de Mijnen, de Dienst voor de Hydrografie en Rijkswaterstaat Zee & Delta te worden toegestuurd.
8. Wijzigingen in de ligging van de pijpleiding tijdens de gebruikersfase dienen in verband met veiligheid toegestuurd te worden aan Staatstoezicht op de Mijnen, de Dienst voor de Hydrografie en Rijkswaterstaat Zee & Delta te worden toegestuurd.

Constatering

1. De mijnbouwregeling artikel 1.7.1 1e lid onder d zegt dat de resultaten van het onderzoek van het voorgenomen traject over een strook van 600 meter uitgevoerd moet worden waarvan de as van de strook samenvalt met het gekozen traject. In de aanvraag geeft Shell aan dat het tracé onderzoek van de zeebodem ter plaatse van het leidingtracé op geplande route uitgevoerd zal worden met een breedte van ongeveer 500 meter. Ik adviseer om in het besluit te motiveren waarom niet aan deze bepaling van 600 meter voldaan kan worden en waar noodzakelijk aanvullende voorschriften op te nemen.
2. Met voorliggende aanvraag worden twee aparte tracés aangevraagd, in geval u besluit om één vergunning te verlenen voor zowel de kabel als de leiding verzoek ik u om de operator te wijzen op het volgende: bij het verzoek tot instemming voor ingebruikname is het raadzaam om de kabel en de leiding apart aan te vragen. Indien deze gezamenlijk worden aangevraagd met ten gevolge één instemmingsbesluit dan loopt de operator het risico dat alle voorwaarden in het besluit voor zowel de kabel als de leiding tegelijk gelden. Zo kan dan bijvoorbeeld de situatie zich voordoen dat bij onderhoud of calamiteit van de leiding waarbij deze niet in gebruik mag zijn op dat moment, de kabel op dit moment ook buiten gebruik gesteld moet worden.

Ik ga ervan uit dat uw adviesvraag hiermee is beantwoord.
Vanzelfsprekend ben ik bereid dit advies nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

De Inspecteur-generaal der Mijnen,
Namens deze:

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Kustwacht Nederland

> Retouradres Postbus 10.000 1780 CA Den Helder

Ministerie Klimaat en Groene Groei
Directie Transitie Diepe Ondergrond
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
mijnbouwvergunningen@minezk.nl

Datum 2 augustus 2024
Onderwerp Advies KWNL - Shell CCS verbindingsleiding Aramis
K12-FA-2

Kustwacht Nederland
Afdeling Operaties
Bureau Nautisch Beheer

Rijkszee- en Marinehaven 1
MPC 10A
Postbus 10.000
1780 CA Den Helder
<https://kustwacht.nl>

Contactpersoon

5.1.2.e
5.1.2.e @kustwacht.nl
+31 (0)6 5.1.2.e

Onze referentie
CZSK2024010104

Uw referentie
V-69191

Geachte 5.1.2.e ,

In uw e-mail van 5 juli 2024 verzoekt u Kustwacht Nederland advies te geven voor de aanleg van een verbindingsleiding waarmee de CO2 van het nog op te richten distributieplatform naar het injectieplatform K12-FA-2 wordt getransporteerd (als onderdeel van het project Aramis).

Hierbij geef ik u namens de Directeur kustwacht advies op de voorgenoemde activiteit.

De Directeur Kustwacht is verantwoordelijk voor een zo verantwoord en veilig mogelijk gebruik van de territoriale zee (behoudens de aanloopgebieden) en de Nederlandse Exclusieve Economische Zone. Het uitgangspunt hierbij is dat er tijdens werkzaamheden geen gevaarlijke situaties mogen ontstaan voor het scheepvaartverkeer en bodem beroerende visserij.

Dit advies is gebaseerd op informatie uit 'Bijlage 9 - Nautische Veiligheid-versie F1 (MER Aramis CO2 transportinfrastructuur) - 9 februari 2024'. De onderstaande algemene voorwaarden zijn van toepassing tijdens de voorbereiding-, aanleg-, operationele- en verwijderingsfase alsmede tijdens (inspectie)onderzoeken en reparatiewerkzaamheden van de verbindingsleiding naar het distributieplatform K12-FA-2:

1. Tenminste twee weken voor aanvang van de werkzaamheden dient het 'North Sea Activity' (NSA) aanvraagformulier aan de Kustwacht bekend te worden gesteld via nautischbeheer@kustwacht.nl. Vervolgens ontvangt de aanvrager toestemming en een NSA-referentienummer. Het NSA-formulier is te downloaden vanaf de website: <https://kustwacht.nl/beroepsvaart/aanvraag-nsa/>
2. In verband met de complexiteit en diversiteit van diverse soorten werkzaamheden tijdens de bouwfase van het Aramis project, is

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

één centraal aanspreekpunt van Shell Gas & Power Developments B.V. voor dit project onderdeel noodzakelijk.

3. Tijdens de werkzaamheden van o.a. de ingraafmachine en de pijpenlegger in en rond de scheepvaartverkeersbaan en/of clearway is het gebruik van een veiligheidsschip (guardvessel) vereist om het overige scheepvaartverkeer te waarschuwen. Daarnaast wordt een Noordzeeloods geadviseerd om de veilige en vlotte doorvaart rond een verkeersbaan te waarborgen. Tijdens werkzaamheden in een verkeersbaan waarbij werkschepen niet kunnen uitwijken bij gevaar voor aanvaring, is een Noordzeeloods verplicht. Het veiligheidsschip is ter beschikking aan de Noordzeeloods. Deze voorwaarden gelden voor zowel de voorbereiding-, aanleg-, operationele- en verwijderingsfase alsmede tijdens (inspectie)onderzoeken en reparatiewerkzaamheden.
4. De verbindingsleiding dient te voldoen aan de minimaal vereiste gronddekking om te worden beschermd tegen schepen die ankeren tijdens een noodsituatie.
5. De Kustwacht stelt specifieke eisen aan een veiligheidsschip. Deze eisen zijn op te vragen bij bureau Nautisch Beheer.
6. Het Kustwachtcentrum kan indien noodzakelijk gedurende de werkzaamheden een navigatiebericht uitzenden om scheepvaartverkeer (m.n. beroepsvaart, visserij) te waarschuwen.
7. Het voorgenomen traject en het daadwerkelijke gebruikte traject van de verbindingsleiding dienen zo spoedig mogelijk te worden vermeld in de 'Berichten aan Zeevarenden' (BaZ) d.z.v. de Dienst der Hydrografie (Hydro.Inwin@mindef.nl).
8. Het gehele traject van de verbindingsleiding dient ten alle tijden veilig overvisbaar te zijn.
9. Calamiteiten, incidenten, verontreinigingen en overige bijzonderheden moeten direct worden gemeld aan het Kustwachtcentrum. Bijzondere aandacht is noodzakelijk voor de gevolgen voor het scheepvaartverkeer tijdens een CO2 lekkage.

Vanzelfsprekend dienen de Mijnbouwwet, -besluit en -regeling te worden toegepast en nageleefd.

Contactgegevens Kustwachtcentrum:

NETHERLANDS COASTGUARD

Telephone (ALARM): 0900 0111

+31 (0)88 958 4040

Telephone (OPS): +31 (0)88 958 4000

E-mail: ccc@kustwacht.nl

Website: <https://kustwacht.nl/>

Radio: VHF Channel 16

DSC: VHF Channel 70 and MF 2187.5 kHz

Call sign: Netherlands Coastguard

Call sign during SAR: Den Helder Rescue

MMSI number: 002442000

Ik vertrouw erop u voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

DE DIRECTEUR KUSTWACHT,

Namens deze,

Hoofd Nautisch Beheer,

5.1.2.e

Digitally signed by

5.1.2.e

Date: 2024.08.02

14:30:02 +02'00'